

uden betydning, om materialet er tilvejebragt af politiet med henblik på behandlingen af den konkrete straffesag, når materialet i øvrigt har berøring med sagen, jf. herved bl.a. pkt. 2.2. i Rigsadvokatens Meddelelse nr. 5 af 15. april 1992.

Østre Landsret afsagde den 6. december 1994 kendelse i sagen om urolighederne på Nørrebro, hvor forsvareren for en række af de sigtede havde begæret nogle bilag, som Rigsadvokaten var i besiddelse af, udleveret, herunder bilag indeholdende en udskrift af båndoptagelser af politiets radiokommunikation. Af Østre Landsrets kendelse fremgår det, at uanset at de bilag, som i medfør af § 745, stk. 1, var begæret udleveret til forsvareren, ikke var tilvejebragt af politiet med henblik på behandlingen af de straffesager, der var indbragt for landsretten, fandt landsretten, at det ikke kunne udelukkes, at bilagene kunne være af betydning for forsvareren under bevisførelsen om de generelle forhold på Nørrebro den pågældende nat.

Det fremgår tillige af Højesterets dom af 11. juni 1998, der er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1998, s. 1297, at materialet skal have berøring med sagen for at være omfattet af bestemmelsen, mens det ikke kan kræves, at materialet er af reel betydning for efterforskningen og den eventuelle videre strafforfølgning. Justitsministeriet blev på dette grundlag pålagt at udlevere kopi af et notat til en person, der i december 1993 i Østre Landsret var blevet dømt for mandatsvig og bedrageri. I forbindelse med at den domfældtes advokat i januar 1994 ansøgte Justitsministeriet om tilladelse til at indbringe landsrettens dom for Højesteret, blev advokaten efter omtale i pressen bekendt med, at Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet i 1990 havde udarbejdet et notat om "Samfundsskadelig samhandel". Statsadvokaten afslog en anmodning fra advokaten om at modtage kopi af notatet. Denne afgørelse blev efterfølgende tiltrådt af Rigsadvokaten og Justitsministeriet. Ved Østre Landsrets dom af 7. november 1996 blev Justitsministeriet frifundet, idet Østre Landsret fandt, at notatet var blevet udarbejdet med det formål generelt at beskrive et på daværende tidspunkt nyt kriminalitetsmønster og at effektivisere samarbejdet mellem forskellige myndigheder om bekæmpelse af økonomisk kriminalitet. Notatet var således ikke udarbejdet af politiet til brug for efterforskningen mod den domfældte eller i øvrigt indgået i straffesagen mod denne. Efter Østre Landsrets opfattelse var der heller ikke grundlag for at antage, at notatet på anden måde havde en sådan sammenhæng med den konkrete straffesag, at forsvareren efter retsplejelovens § 745, stk. 1, havde krav på at få det udleveret. Højesteret derimod fandt, at notatet havde en sådan be-

røring med straffesagen, at det var omfattet af adgangen til aktindsigt efter retsplejelovens § 745, stk. 1, jf. ovenfor. Højesteret lagde i den forbindelse vægt på, at tiltalte var omtalt i notatet, at efterforskningen blev påbegyndt kort tid efter notatets udarbejdelse, og at både de personer, der udførte efterforskningen, og anklageren i sagen var i besiddelse af notatet.

Det må på denne baggrund antages, at baggrundsmateriale vedrørende eksempelvis mere organiseret kriminalitet, så som hvilke persongrupper der efter politiets oplysninger ofte optræder i forbindelse med den organiserede kriminalitet mv., ligeledes kan være omfattet af forsvarerens ret til aktindsigt efter § 745, stk. 1, hvis materialet i øvrigt kan siges at have en berøring med den konkrete sag.

Politiets interne arbejdsmateriale kan derimod ikke anses for omfattet af bestemmelsen, jf. Østre Landsrets kendelse af 31. oktober 1995, der er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1996, s. 200. I denne sag anmodede forsvareren for den tiltalte om at få udleveret de notater, som nogle politifolk havde nedskrevet i forbindelse med afhøring af et vidne. Forsvareren henviste til, at politiet ikke havde overholdt retsplejelovens § 744, hvorefter politiet snarest udfærdiger rapport om de afhøringer, der foretages. Rapporten var først udarbejdet ca. en måned efter afhøringen. Kriminalretten afslog ved kendelse af 11. oktober 1995 at imødekomme forsvarerens anmodning, hvilket Østre Landsret tiltrådte med henvisning til, at politiassistenternes notater er internt arbejdsmateriale uden bevismæssig betydning for sagens afgørelse og som sådant ikke omfattet af retsplejelovens § 745, stk. 1.

3.1.1.2. Efter § 745, stk. 2, 1. pkt., har forsvareren adgang til at overvære *politiets afhøringer af sigtede* og ret til at stille yderligere spørgsmål. Politiet skal derfor, jf. stk. 2, 2. pkt., efter begæring underrette forsvareren om tidspunktet for afhøringen. Bestemmelsen giver således alene forsvareren ret til at overvære afhøringen af sigtede – men ikke af andre, f.eks. anmelderen eller medsigtede. Afhøringen af sigtede ledes af politiet, og forsvarerens ret til at stille yderligere spørgsmål må ikke benyttes til at gribe ind i politiets afhøring, jf. i det hele betænkning 622/1971, s. 42.

Ved lov nr. 299 af 6. juni 1984 blev et nyt pkt. indsat i § 745, stk. 2, med henblik på at styrke sigtedes retsstilling. Det følger således af § 745, stk. 2, 3. pkt., at hvis sigtede er varetægtsfængslet, og der er truffet bestemmelse om isolation, jf. retsplejelovens § 770 a, må den sigtede ikke afhøres, uden af forsvareren er til stede, medmindre såvel den sigtede som forsvareren samtykker heri. Der henvises herom til Folketingstidende 1983-84, tillæg B, sp. 1000-1002.